

Matematik B, 5 december 2014

Løses af

www.matematikhfsvar.page.tl

NB: Når du læser løsningerne, så satser vi på du selv sidder med sættet. Figurer mv. bliver ikke indsat.

Delprøve 1 UDEN hjælpemidler

Opgave 1

Der er givet to trekanter, da begge er ensvinklet, da er forstørrelsesfaktoren

$$k = \frac{|DE|}{|AB|} = \frac{10}{5} = 2,$$

Så bestemmes $|AC|$,

$$|AC| = \frac{|DF|}{k} = \frac{6}{2} = 3,$$

Dvs. længden blev bestemt til $|AC| = 3$

Opgave 2

Der er givet to støttepunkter,

Metode 1:

Kigger man på skæring med y -aksen, ses det at $b = 4$, så løses ligningen

$$32 = 4 \cdot a^3 \Leftrightarrow a^3 = \frac{32}{4} \Leftrightarrow a = \sqrt[3]{\frac{32}{4}} = 2$$

Så forskriften er

$$\underline{f(x) = 4 \cdot 2^x}$$

Metode 2:

$A = (0, 4)$ og $B = (3, 32)$, da der er tale om en eksponentiel funktion, løses ligningerne

$$\begin{aligned} 32 &= b \cdot a^3 \Leftrightarrow 8 = 1 \cdot a^3 \Leftrightarrow 8 = a^3 \Leftrightarrow a = \sqrt[3]{8} = 2, \\ 4 &= b \cdot a^0 \end{aligned}$$

NB: Kubikroden af 8 er altid 2.

Da er a - værdien fundet. Da findes b - værdien.

$$4 = b \cdot 2^0 \Leftrightarrow 4 = b \cdot 1 \Leftrightarrow b = 4$$

Opgave 3

Udtrykket

$$(a + b)^2 + 2 \cdot (b^2 - ab)$$

Da er

$$(a + b)^2 + 2 \cdot (b^2 - ab)$$

$$\begin{aligned}
 &= a^2 + b^2 + 2ab + 2 \cdot (b^2 - ab) \\
 &= a^2 + b^2 + 2ab + 2b^2 - 2ab \\
 &= a^2 + 3b^2
 \end{aligned}$$

Dvs. udtrykket bliver:

$$\underline{\underline{a^2 + 3b^2}}$$

▼ Opgave 4

På baggrund af oplysningerne er der tale om en lineær funktion, dvs. man har:

$$f(x) = ax + b,$$

da er $a = 45$ og $b = 600$, så er

$$\underline{\underline{f(x) = 45x + 600}}$$

Den ønskede model.

▼ Opgave 5

Funktionen er givet

$$f(x) = x^2 - 6x,$$

Toppunktet bestemmes:

$$f'(x) = 2x - 6, \text{ så løses } f'(x) = 0$$

$$2x - 6 = 0 \Leftrightarrow x - 3 = 0 \Leftrightarrow x = 3$$

Da findes den tilhørende y -værdi:

$$f(3) = 3^2 - 6 \cdot 3 = 9 - 18 = -9$$

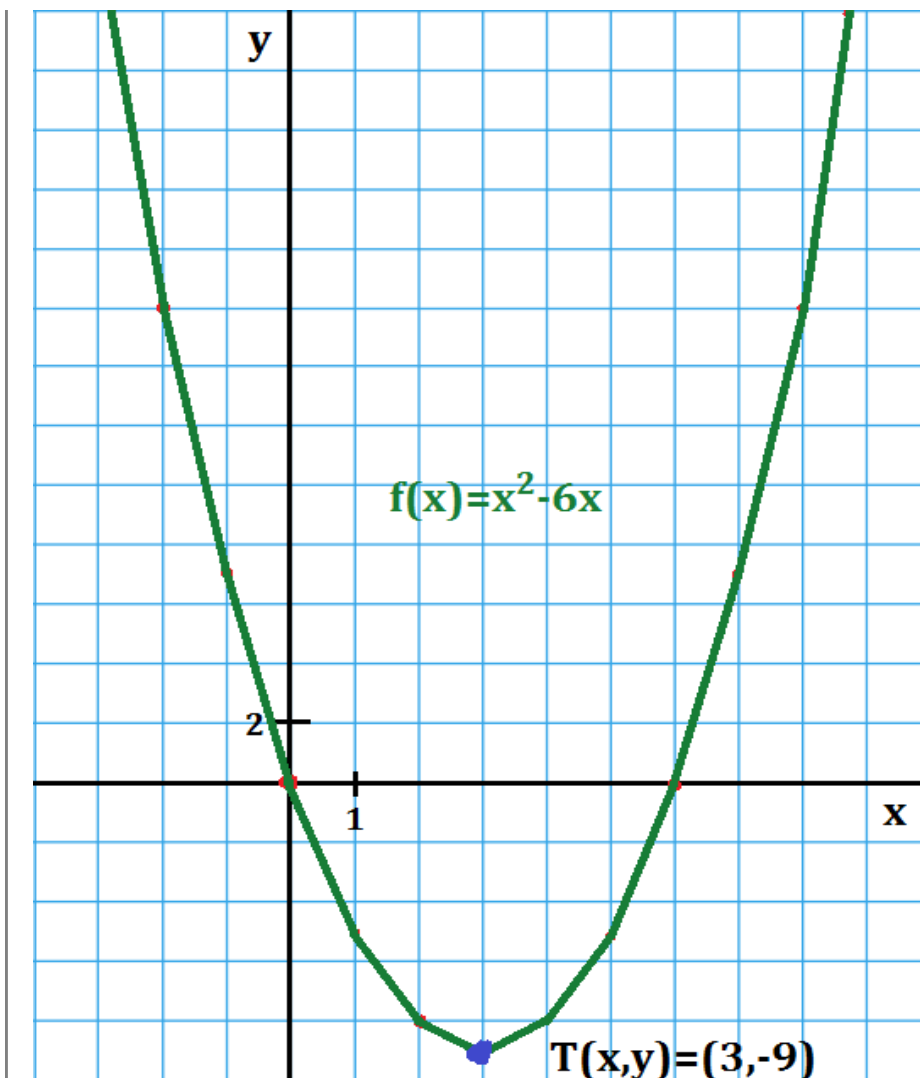
Dvs. toppunktet er

$$\underline{\underline{T = (3, -9)}}$$

Grafen kan man lave ved at lave et sildeben.

x	-3	-2	-1	0	1	2	3
$f(x)$	2	1	7	0	-5	-8	-9

Da er grafen (groft sagt):

Download kvadrat papir her : <http://www.eh-mat.dk/mmogkvadratpapir.pdf>

Opgave 6

Graferne for $f(x)$, $g(x)$ og $f'(x)$ ses på skitsen.

Det lader sig til, at A skærer grafen tre steder, hvoraf B og C skærer to steder.

Dvs. $f(x) = A$. Det handler om at finde den afledede af $f(x)$.

Når A skærer y-aksen, vokser den, og når den vokser, skal den afledede være *over* første aksens. Da opfylder C kravet, så hermed må $f'(x)$ være C , dvs. følgende gælder.

$$\underline{\underline{f(x) = A, \quad f'(x) = C, \quad g(x) = B}}$$

Delprøve 2 MED hjælpemidler

Opgave 7

restart ;; with(Gym) :

Delopgave a)

Der er givet en tabel. Der er tale om en eksponentiel model i øl-drikkeri... Man anvender

eksponentiel regression. Oplysningerne defineres:

$$L1 := [0, 1, 2, 3, 4, 5] ; L2 := [462, 440, 406, 383, 380, 357] :$$

$$f(t) := \text{ExpReg}(L1, L2, t) :$$

$$f(t)$$

$$457.953769362079 \cdot 0.950216927828748^t \quad (7.1.1)$$

Da er tallene

$$\underline{\underline{a = 0.9502 \text{ og } b = 457.95}}$$

Delopgave b)

$$a := 0.950216927828748 :$$

Man skal altid omregne fremskrivningsfaktoren til %, så man har:

$$a = 1 + r$$

$$0.950216927828748 = 1 + r \quad (7.2.1)$$

→ solve for r

$$[[r = -0.04978307217]] \quad (7.2.2)$$

$$-0.04978307217 \cdot 100$$

$$-4.978307217 \quad (7.2.3)$$

Dvs. for hvert år der går, falder øldrikningen med 4.97 % om året i perioden 2007 – 2012

Delopgave c)

Man anvender halveringsformlen:

$$T_{\frac{1}{2}} = \frac{\ln\left(\frac{1}{2}\right)}{\ln(a)} \xrightarrow{\text{at 5 digits}} T_{\frac{1}{2}} = 13.574$$

Efter 13 år, vil ølforbruget være halveret

(dvs. den rækker udover modellens periode!)

Opgave 8

restart ;; with(Gym) :

Delopgave a)

Funktionen defineres:

$$f(x) := 3x^3 - 3x^2 - x + 1 :$$

Funktionens nulpunkter bestemmes:

$$f(x) = 0$$

$$3x^3 - 3x^2 - x + 1 = 0 \quad (8.1.1)$$

→ solve for x

$$\left[[x = 1], \left[x = \frac{1}{3} \sqrt{3} \right], \left[x = -\frac{1}{3} \sqrt{3} \right] \right] \quad (8.1.2)$$

Dvs. nulpunkterne er

$$\underline{\underline{x = -\frac{1}{3} \sqrt{3} \vee x = \frac{1}{3} \sqrt{3} \vee x = 1}}$$

Delopgave b)

Ligningen for tangenten bestemmes. Punktet er givet $P = (2, f(2))$, da kan man direkte blot skrive ligningen $y = f'(2) \cdot (x - 2) + f(2)$

$$y = 23x - 35$$

(8.2.1)

Dvs. ligningen for tangenten er

$$\underline{\underline{y = 23x - 35}}$$

Opgave 9

restart ;; with(Gym) :

Delopgave a)

En model for dyrkning af en bestemt kornsort er givet:

$$f(x) := \frac{26400x}{x+1} - 2350x + 12000 :$$

Bestemt i intervallet $0 \leq x \leq 10$.

Der byttes rundt, så fortjenesten bestemmes først.

Ingen kunstgødning betyder, at $x = 0$, da er

$$f(0)$$

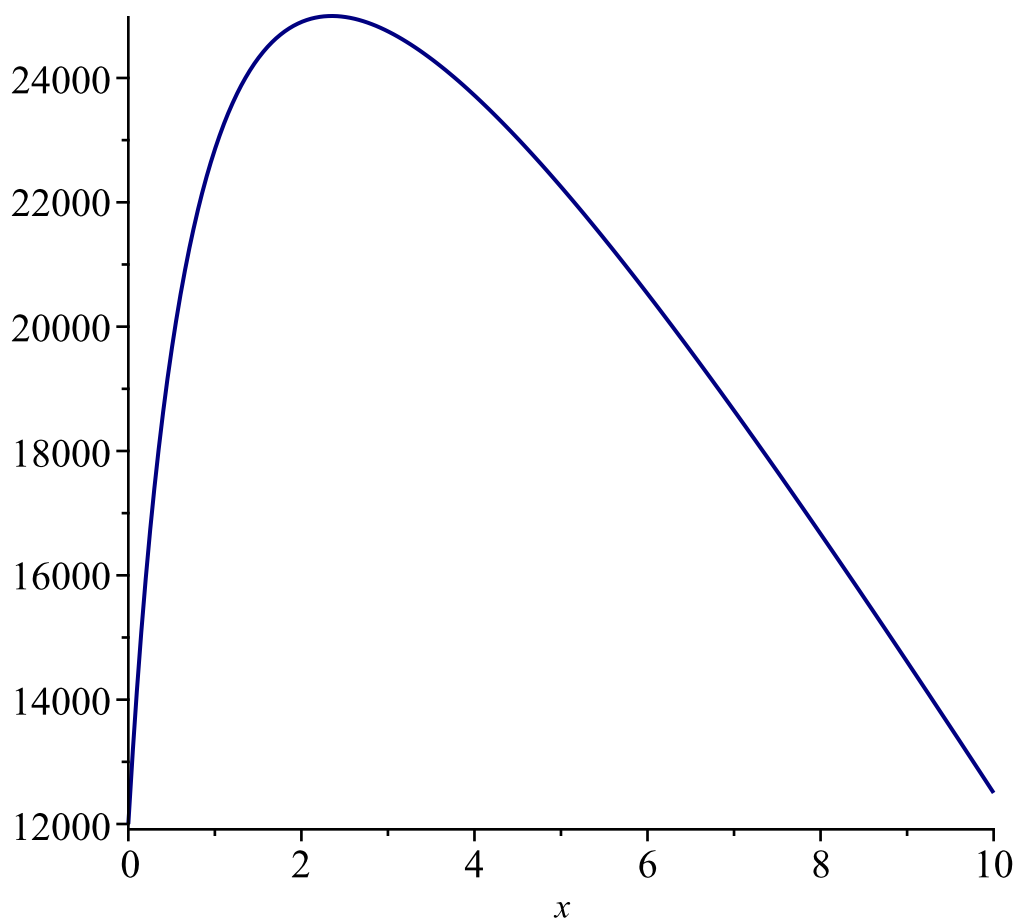
$$12000$$

(9.1.1)

Dvs. fortjenesten vil være 12000 kr pr. hektar.

Funktionen tegnes:

`plot(f(x), x=0..10, legend=[f(x)], color=["Navy"])`

$$\frac{26400x}{x+1} - 2350x + 12000$$

Delopgave b)

Modellen differentieres.

$$f'(x) = 0$$

$$\frac{26400}{x+1} - \frac{26400x}{(x+1)^2} - 2350 = 0 \quad (9.2.1)$$

→ solve for x

$$\left[\left[x = -1 - \frac{4}{47} \sqrt{1551} \right], \left[x = -1 + \frac{4}{47} \sqrt{1551} \right] \right] \quad (9.2.2)$$

$$\text{evalf}[5] \left(\left(\left[\left[x = -1 - \frac{4}{47} \sqrt{1551} \right], \left[x = -1 + \frac{4}{47} \sqrt{1551} \right] \right] \right) \right) \\ \left[[x = -4.3517], [x = 2.3517] \right] \quad (9.2.3)$$

Da funktionen har een top, må det være toppunktet af funktionen, der har den vandrette vendetangent. Da indsættes den positive variabel x fra den afledede ind i $f(x)$, man får da

$$f\left(-1 + \frac{4}{47} \sqrt{1551}\right) \\ 200 \left(-1 + \frac{4}{47} \sqrt{1551}\right) \sqrt{1551} + 14350 - 200 \sqrt{1551} \quad (9.2.4)$$

at 10 digits
→

24996.90507

(9.2.5)

Dvs. koordinatsættet til punktet hvoraf der er en vandret vendetangent er

$$\underline{\underline{P = (2.3517, 24996.90507)}}$$

Fortolkning:

Tilsætter man 2.3517 tons kunstgødning pr hektar, vil fortjenesten være 24996kr.

▼ Opgave 10

restart ;; *with(Gym)* :

▼ Delopgave a)

Nulhypotesen opstilles:

$H_0 =$ Aldersfordelingen i stikprøven er den samme som aldersfordelingen i populationen.

De forventede værdier regnes.

$$0.15 \cdot 479$$

71.85

(10.1.1)

$$0.16 \cdot 479$$

76.64

(10.1.2)

$$0.19 \cdot 479$$

91.01

(10.1.3)

$$0.17 \cdot 479$$

81.43

(10.1.4)

$$0.17 \cdot 479$$

81.43

(10.1.5)

$$0.16 \cdot 479$$

76.64

(10.1.6)

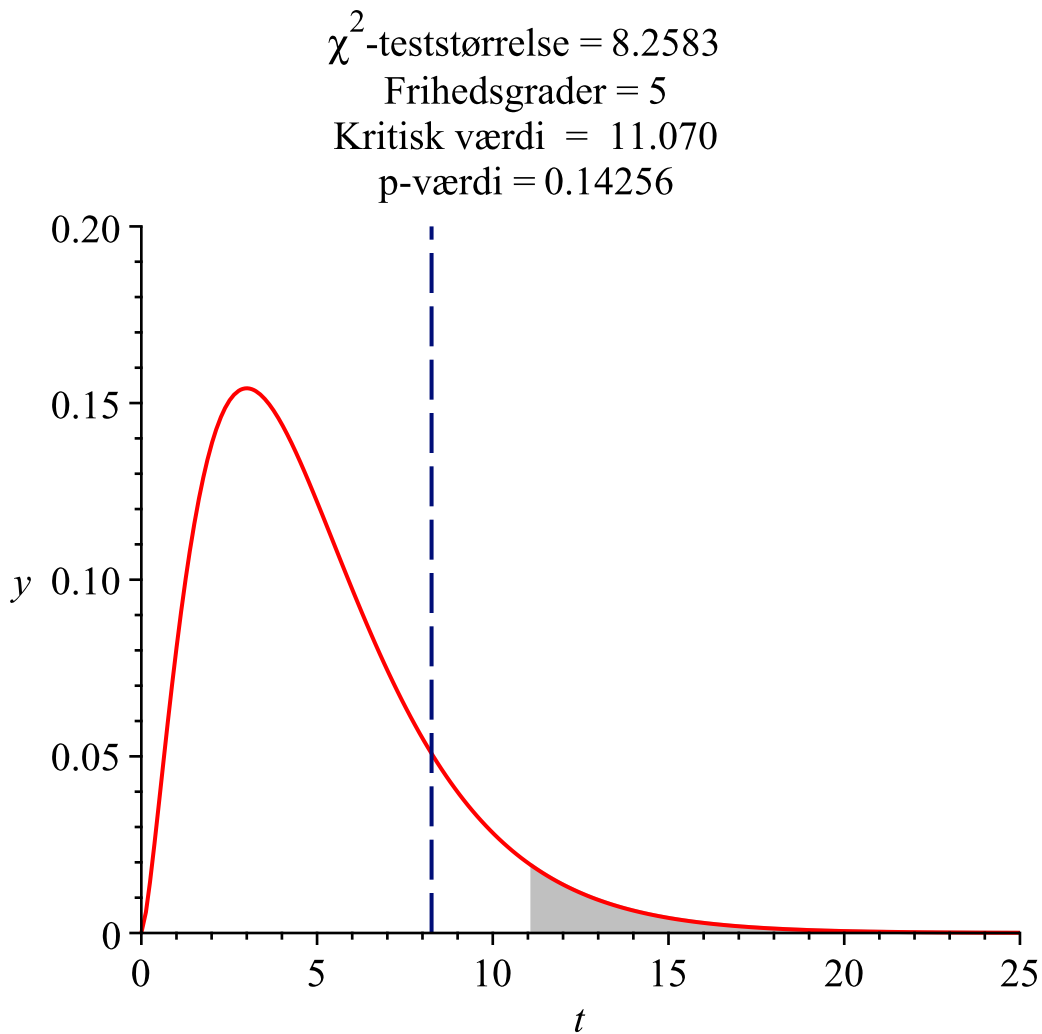
Hermed blev de forventede værdier bestemt

▼ Delopgave b)

Da undersøges, om man kan forkaste nulhypotesen.

forv := [71.85, 76.64, 91.01, 81.43, 81.43, 76.64] ;; *obs* := [90, 85, 80, 78, 79, 67] :

ChiKvadratGOFtest(obs, forv, level = 0.05)

Da p -værdien er 0.14 og signifikansniveauet er 0.05, kan nulhypotesen *ikke* forkastes. Der er ingen signifikans forskel på fordelingen i stikprøven og populationen

Opgave 11

`restart ; with(Gym) :`

Delopgave a)

Funktionerne defineres

$$f(x) := 2^x ; g(x) := 1.5x + 1 :$$

Ligningerne løses:

$$f(x) = g(x)$$

$$2^x = 1.5x + 1 \tag{11.1.1}$$

$\xrightarrow{\text{solve for x}}$

$$[[x = -0.], [x = 2.000000000]] \tag{11.1.2}$$

Dvs. skæringspunkterne er:

$$\underline{x = 0 \vee x = 2}$$

Delopgave b)

Da $g(x)$ ligger over $f(x)$, da er integralet så

$$M = \int_0^2 g(x) - f(x) \, dx$$

$$M = 0.6719148773$$

(11.2.1)

Dette er også muligt at bestemme pr. håndkraft.

$$G(x) = \frac{2^x}{\ln(2)} + k \text{ og } F(x) = \frac{1.5}{2} \cdot x^2 + x + k$$

Men da arealet bestemmes har man

$$\begin{aligned} M &= \left[\frac{1.5}{2} \cdot x^2 + x - (2^x \cdot \ln(2)) \right]_0^2 = \frac{1.5}{2} \cdot 2^2 + 2 - \left(\frac{2^2}{\ln(2)} \right) - \left(\frac{1.5}{2} \cdot 0^2 + 0 - \left(\frac{2^0}{\ln(2)} \right) \right) \\ &= 0.6719148773 \end{aligned}$$

Så arealet er da $M = 0.6719$

Opgave 12

restart ;; with(Gym) :

Delopgave a)

Spilleren = Cristiano Ronaldo

$|AD|$ er linjestykket for målet.

$|AE|$ er det linjestykke som Cristiano Ronaldo skal skyde bolden i.

$\angle B_{ABC}$ bestemmes.

$$\angle B_{ABC} = \cos\left(\frac{|BC|}{|AB|}\right), \text{ indsættes værdierne er}$$

$$\angle B_{ABC} = \text{invCos}\left(\frac{4}{6}\right)$$

$$\angle(B_{ABC}) = 48.18968509$$

(12.1.1)

$$\text{Dvs. } \underline{\underline{\angle B_{ABC} = 48.18968509^\circ}}$$

Det vil være oplagt at anvende Pythagoras i $\triangle ABC$, da

$|AB| = 6$, $|BC| = 4$, man har

$|AB|^2 = |BC|^2 + |AC|^2$, indsættes værdierne fås

$$6^2 = 4^2 + |AC|^2$$

$$36 = 16 + |AC|^2$$

(12.1.2)

→ solve for AC

$$[[AC = 2\sqrt{5}], [AC = -2\sqrt{5}]]$$

(12.1.3)

Dvs. længden $|AC|$ er $2 \cdot \sqrt{5} m$

Delopgave b)

Her anvendes tangens til vinkel B på baggrund af $\frac{|CD|}{|BC|}$, da er

$$\angle B_{BCD} = \text{invTan}\left(\frac{3 + 2\sqrt{5}}{4}\right)$$

$$\angle(B_{BCD}) = 61.83886964 \quad (12.2.1)$$

Så er $\angle B_{ABD} = \angle B_{BCD} - \angle B_{ABC}$ dvs.

$$\angle B_{ABD} = 61.83886964 - 48.18968509$$

$$\angle(B_{ABD}) = 13.64918455 \quad (12.2.2)$$

Dvs. $\angle B_{ABD} = 13.64918455^\circ$

Afstanden $|AE|$ bestemmes vha. cosinusrelationerne.

$$|AE| = \sqrt{|BE|^2 + |AB|^2 - 2 \cdot |BE| \cdot |AB| \cdot \text{Cos}(B_{ABD})}, \text{ værdierne indsættes}$$

$$|AE| = \sqrt{6^2 + 6^2 - 2 \cdot 6 \cdot 6 \cdot \text{Cos}(13.64918455)}$$

$$|AE| = 1.425961851 \quad (12.2.3)$$

Dvs. afstanden som *Cristiano Ronaldo* skal holde sig indenfor er

$$\underline{\underline{|AE| = 1.425 m}}$$

Opgave 13

restart ;; with(Gym) :

Delopgave a)

Der er oplyst

$$V = \frac{1}{2} \cdot l \cdot x^2$$

$$O = (3 + \sqrt{5}) \cdot x \cdot l + 2 \cdot x^2.$$

Man ønsker

$O(x)$. Først isoleres l i udtrykket V . Man får oplyst, at $V = 10 \text{ dm}^3$

$$10 = \frac{1}{2} \cdot l \cdot x^2 \Leftrightarrow 20 = l \cdot x^2 \Leftrightarrow l = \frac{20}{x^2}. \text{ Dette indsættes i udtrykket } O.$$

$$O = (3 + \sqrt{5}) \cdot x \cdot \left(\frac{20}{x^2}\right) + 2 \cdot x^2 = \frac{(3 + \sqrt{5}) \cdot 20}{x} + 2x^2 = \frac{60 + 20\sqrt{5}}{x} + 2x^2$$

local O :

Funktionen defineres som:

$$O(x) := \frac{60 + 20\sqrt{5}}{x} + 2x^2$$

$$x \rightarrow \frac{60 + 20\sqrt{5}}{x} + 2x^2 \quad (13.1.1)$$

Så bestemmes den afledede, således man kan finde den mindste overfladeareal.

$$O'(x) = 0$$

$$-\frac{60 + 20\sqrt{5}}{x^2} + 4x = 0 \quad (13.1.2)$$

→ solve for x

$$\left[\left[x = (15 + 5\sqrt{5})^{1/3} \right], \left[x = -\frac{1}{2} (15 + 5\sqrt{5})^{1/3} + \frac{1}{2} i\sqrt{3} (15 + 5\sqrt{5})^{1/3} \right], \left[x = -\frac{1}{2} (15 + 5\sqrt{5})^{1/3} - \frac{1}{2} i\sqrt{3} (15 + 5\sqrt{5})^{1/3} \right] \right] \quad (13.1.3)$$

De komplekse talværdier forkastes. Da er

$$x = (15 + 5\sqrt{5})^{1/3}$$

$$x = (15 + 5\sqrt{5})^{1/3} \quad (13.1.4)$$

→ at 5 digits

$$x = 2.9693 \quad (13.1.5)$$

Den værdi, der giver den mindste overfladeareal. Dette eftertjekkes:

$$O''((15 + 5\sqrt{5})^{1/3})$$

$$\frac{2(60 + 20\sqrt{5})}{15 + 5\sqrt{5}} + 4 \quad (13.1.6)$$

→ at 5 digits

$$12.000 \quad (13.1.7)$$

Her er $12 > 0$, dvs lokalt minimum. Derved har man den mindste overfladeareal:

$$\underline{\underline{x = 2.9693 \text{ dm}}}$$